

Sygnatura akt XII C 2502/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Michalewska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa W. M.

przeciwko M. F.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oraz sprawy z powództwa M. M.

przeciwko M. F.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

(o dawnej sygn. akt XII C 2503/15)

I. w sprawie o sygn. akt XII C 2502/15

1. powództwo oddala;

2. kosztami procesu obciąża powoda i w związku z tym zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 30 zł tytułem opłaty sądowej od zażalenia;

II. w sprawie o dawnej sygn. akt XII C 2503/15

1. powództwo oddala;

2. kosztami procesu obciąża powódkę i w związku z tym zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 30 zł tytułem opłaty sądowej od zażalenia.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 grudnia 2015r. przeciwko **pozwanemu M. F.**, **powód W. M.** wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – aktu notarialnego sporządzonego przed Notariuszem W. C. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w P. dnia 28 kwietnia 2008r. rep. A (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 27 października 2015r., nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego P. (...)z dnia 19 października 2015r. na rzecz następcy prawnego.

Jako podstawę prawną swojego żądania powód wskazał treść art. 840 par. 1 kpc. Strona powodowa swoje żądanie uzasadniła tym, że przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Zdaniem powoda, wskazane w akcie notarialnym z dnia 28 kwietnia 2008r. zobowiązanie J. M. z tytułu pożyczki kwoty 96.000 zł nigdy

nie istniało, bowiem strony umowy zawarły pożyczkę na kwotę znacznie niższą, tj. 30.000 zł. W. M., jako mąż J. T. tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania uiszczył na rzecz Z. B. kwotę 46.000 zł. Zdaniem strony powodowej, J. M., jak i jej mąż W. M. (powód w niniejszym procesie) nie zostali w należyty sposób poinformowani o treści aktu notarialnego oraz o tym, że jednocześnie z umową pożyczki przenieśli własność nieruchomości na rzecz Z. B.. Zdaniem powoda, z uwagi na oczywistą niezgodność treści tytułu wykonawczego co do faktycznych wydarzeń oraz co do uzgodnionej treści umowy zawartej pomiędzy J. M. a Z. B., pozew jest konieczny i uzasadniony.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt XII C 2502/15.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2016r. Sąd udzielił powodowi zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku wierzyciela M. F. przez Komornika S. przy Sądzie Rejonowym P. (...)A. K., sygn. akt (...)

Pismem z dnia 29 sierpnia 2016r. swój udział w sprawie zgłosił Prokurator Okręgowy w Poznaniu (art. 60 par. 1 kpc).

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2016r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił zażalenie pozwanego na postanowienie zabezpieczające z dnia 11 sierpnia 2016r.

Pozwem z dnia 16 grudnia 2015r. przeciwko **pozwanemu M. F.**, **powódka M. M.** wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – aktu notarialnego sporządzonego przed Notariuszem W. C. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w P. dnia 28 kwietnia 2008r. rep. A (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 27 października 2015r., nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego P. (...)z dnia 19 października 2015r. na rzecz następcy prawnego.

Jako podstawę prawną swojego żądania powódka wskazała treść art. 840 par. 1 kpc. Strona powodowa swoje żądanie uzasadniła tym, że przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Zdaniem powódki, wskazane w akcie notarialnym z dnia 28 kwietnia 2008r. zobowiązanie J. M. z tytułu pożyczki kwoty 96.000 zł nigdy nie istniało, bowiem strony umowy zawarły pożyczkę na kwotę znacznie niższą, tj. 30.000 zł. W. M., jako mąż J. T. tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania uiszczył na rzecz Z. B. kwotę 46.000 zł. Zdaniem strony powodowej, J. M., jak i jej mąż W. M. nie zostali w należyty sposób poinformowani o treści aktu notarialnego oraz o tym, że jednocześnie z umową pożyczki przenieśli własność nieruchomości na rzecz Z. B.. Zdaniem powódki, z uwagi na oczywistą niezgodność treści tytułu wykonawczego co do faktycznych wydarzeń oraz co do uzgodnionej treści umowy zawartej pomiędzy J. M. a Z. B., pozew jest konieczny i uzasadniony.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt XII C 2503/15.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2016r. Sąd udzielił powódce zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku wierzyciela M. F. przez Komornika S. przy Sądzie Rejonowym P. (...) A. K., sygn. akt(...)

Pismem z dnia 29 sierpnia 2016r. swój udział w sprawie zgłosił Prokurator Okręgowy w Poznaniu (art. 60 par. 1 kpc).

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2016r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił zażalenie pozwanego na postanowienie zabezpieczające z dnia 11 sierpnia 2016r.

Zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2017r. Przewodnicząca sprawę o sygnaturze akt XII C 2503/15 połączyła ze sprawą o sygnaturze akt XII C 2502/15 na podstawie art. 219 kpc do wspólnego prowadzenia lub też rozstrzygnięcia (pod sygn. XII C 2502/15)

Pismem procesowym z dnia 3 marca 2017r., stanowiącym **odpowieź na pozew, pozwany M. F.** wniósł o oddalenie powództw. Pozwany zarzucił powodowi, że nie posiadają legitymacji do wytoczenia powództwa w trybie art. 840 kpc, albowiem nie zostali wymienieni w tytule wykonawczym ani w klauzuli wykonalności. Wyjaśnił, że zgodnie z orzecznictwem, legitymacja powoda może znaleźć oparcie wyłącznie w treści art. 791 kpc, jednakże strona powodowa

nie spełniła ani przesłanek, ani wymogów aby z niego skorzystać. Pozwany zwrócił uwagę, iż podnoszony przez powodów zarzut nieświadomości czy błędu w rozeznaniu czy też przymusu dłużniczki nie może zostać uwzględniony wobec braku uchylenia się przez nią w terminie 1 roku od skutków prawnych oświadczenia, które złożyła.

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2017r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko dodatkowo podnosząc zarzut nieważności umowy pożyczki zawartej pomiędzy Z. B. a J. M. oraz umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 28 kwietnia 2008r. wobec braku casusy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 kwietnia 2008r. powód W. M. zawarł ze Z. B. umowę pożyczki w formie pisemnej, na podstawie której pożyczył on od Z. B. kwotę 58.375 zł, którą był obowiązany zwrócić do 27 kwietnia 2011r. Suma pożyczki podlegała oprocentowaniu w wysokości 20 % w stosunku rocznym. Kwota pożyczki miała zostać zwrócona w 36 ratach miesięcznych po 1.650 zł, a reszta sumy, tj. 34.000 zł w terminie do dnia 27 kwietnia 2011r.

Dowód: umowa pożyczki z dnia 11 kwietnia 2008r. (k. 257 akt)

W dniu 28 kwietnia 2008r. Z. B. zawarł z J. M. umowę pożyczki oraz przeniesienia prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności w formie aktu notarialnego. Strony umowy ustaliły w niej, że Z. B. udziela J. M. pożyczki w wysokości 96.000 zł, której odbiór w/w potwierdziła. Zgodnie z paragrafem 1 umowy, pożyczka miała zostać zwrócona przez J. M. w kwocie 126.000 zł (suma pożyczka powiększona o odsetki) w terminie do dnia 27 kwietnia 2011r. Strony umowy ustaliły (paragraf 2 umowy), że zabezpieczeniem spłaty należności wynikających z umowy pożyczki, o której mowa w par. 1) będzie przeniesienie na własność Z. B. prawa własności nieruchomości należącej do J. M., położonej w P. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy P. (...)w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Dowód: umowa pożyczki oraz przeniesienia prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności w formie aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 2008r. (k.261-271 akt), wyciąg z księgi wieczystej nr (...) (k. 6-14 akt).

Dnia 14 listopada 2014r. Z. B. sprzedał pozwanemu M. F. nieruchomości należącą uprzednio do powódki, dla której Sąd Rejonowy P. (...)w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Dowód: umowa sprzedaży w formie aktu notarialnego nieruchomości (k. 44-47, 91-98 akt)

Postanowieniem z dnia 30 września 2015r. Prokuratura Rejonowa P. w P. w sprawie o sygn. akt(...)umorzyła śledztwo, m. in. w sprawie wprowadzenia w dniu 28 kwietnia 2008r. w P. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej J. M. i W. M. w błąd co do warunków udzielanej pożyczki.

Dowód: postanowienie z dnia 30 września 2015r. Prokuratury Rejonowej P. w P. (k. 27—39 akt).

Postanowieniem z dnia 19 października 2015r. Sąd Rejonowy P. (...)w sprawie o sygn. akt II Co 5687/15 nadał klauzulę wykonalności na powyższy akt notarialny z dnia 28.04.2008r.

Dowód: postanowienie z dnia 19 października 2015r. (k. 21-22, 89-90 akt)

Wnioskiem egzekucyjnym z dnia 23 listopada 2015r. pozwany zwrócił się do komornika o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi J. M. poprzez wydanie nieruchomości w P. przy ul. (...)

Dowód: wniosek egzekucyjny z dnia 23.11.2015r. (k. 87-88 akt),

Pismami z dnia 9 grudnia 2015r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym P. (...)A. K. zawiadomił dłużników o wszczęciu egzekucji.

Dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji (99- 100 akt), wezwania do dobrowolnego wydania nieruchomości z 9.12.2015r. (k. 48, 101-104,105-108,117-118 akt)

W nieruchomości należącej uprzednio do J. M., a obecnie do pozwanego, położonej w P. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy P. (...)w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...) mieszkają zarówno powód W. M., jak i jego córka powódka M. M..

Bezsporne

Pismem z dnia 25 lipca 2016r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym P. (...) A. K. w sprawie o sygn. akt (...)zawiadomił tutejszy Sąd o wyznaczeniu terminu eksmisji m.in. powoda W. M. i powódki M. M..

Bezsporne

Postanowieniem z dnia 21 marca 2016r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uchylił postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej P. w P. z dnia 30 września 2015r. w sprawie o sygn. akt 2 Ds.105/13/14. M. in. w pkt V i w tym zakresie przekazał sprawę do dalszego prowadzenia.

Dowód: postanowienie SO w Poznaniu z dnia 21.03.2016r. (k. 158-166 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów oraz częściowo na podstawie zeznań świadka J. M. oraz powoda W. M..

Zgromadzone w sprawie **dokumenty urzędowe i prywatne**, Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu. Wiarygodność kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych. Na podkreślenie zasługuje, że powodowie w połączonych sprawach nie kwestionowali zawarcia umowy pożyczki z dnia 11 kwietnia 2008r. pomiędzy powodem W. M. a Z. B. oraz umowy pożyczki oraz przeniesienia prawa własności nieruchomości z dnia 28 kwietnia 2008r. zawartej pomiędzy J. M. a Z. B.. Twierdzili jedynie, iż nie odzwierciedlały one rzeczywistych ustaleń między stronami umów. Nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy okazały się dokumenty zgromadzone w aktach postępowania karnego, których kserokopie załączono do akt sprawy, albowiem nie dotyczyły on żadnych okoliczności związanych z ewentualnymi prawami przysługującymi powodom skutecznymi wobec wierzyciela.

Sąd jedynie częściowo uznał **zeznania świadka J. M. i powoda W. M.** (świadek i powód są małżeństwem) za przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Istotne, a jednocześnie bezsporne były ich zeznania potwierdzające zawarcie przez powoda W. M. umowy pożyczki ze Z. B., z uwagi na znalezienie się przez niego w trudnej sytuacji finansowej w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Bezsporny był również fakt zawarcia przez świadka J. M. aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 2008r. Okoliczności podpisania tych umów, były natomiast dla Sądu nieistotne, albowiem nie pozostawały w związku ze zgłoszonym przez powodów żądaniem. Bezsporne było również, że powodowie są domownikami dłużnika, którym jest J. M., wobec której jest prowadzona egzekucja komornicza w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 28 kwietnia 2008r., opatrzonego klauzulą wykonalności.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenia powodów zgłoszone w odrębnych pozwach, a połączone celem wspólnego rozpoznania lub też rozstrzygnięcia okazały się niezasadne.

Po pierwsze zauważyć należy, że powodowie jako podstawę prawną swoich żądań powołali art. 840 par. 1 kpc, który jak wynika z samej jego treści ma zastosowanie jedynie wobec dłużnika. Legitymację do złożenia powództwa przeciwegzekucyjnego uregulowanego w tym artykule (tzw. powództwa opozycyjnego) ma **dłużnik, który został określony w tytule wykonawczym**, następcy prawni dłużnika, jeśli skierowano przeciwko nim egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, a w przypadku określonym w art. 840 § 1 pkt 3 – małżonek dłużnika, przeciwko któremu skierowano egzekucję w trybie art. 787 kpc.

W rozpatrywanej sprawie, zarówno powód W. M., jak i powódka M. M. nie są dłużnikami, wskazanymi w tytule wykonawczym, którym jest akt notarialny z dnia 28 kwietnia 2008r. Rep. A (...), sporządzony przez notariusza W. C., opatrzony klauzulą wykonalności. Dłużnikiem jest natomiast J. M. i jedynie ona jest uprawniona do wytoczenia powództwa w oparciu o treść art. 840 par. 1 kpc. Wprawdzie powód W. M. jest małżonkiem dłużniczki, jednakże w sprawie nie wykazano, by wobec niego zostały spełnione przesłanki z art. 840 par. 1 pkt 3 kpc.

Powodom, jako domownikom dłużnika przysługiwało natomiast wytoczenie powództwa w oparciu o treść art. 791 kpc. Osoby niewymienione w tytule wykonawczym, przeciwko którym prowadzona jest egzekucja na podstawie art. 791 kpc, uzyskują w postępowaniu egzekucyjnym status dłużnika. Dłużnikowi takiemu przysługuje powództwo o pozbawienie w stosunku do niego tytułu wykonawczego wykonalności. Podstawą tego powództwa będzie twierdzenie o przysługującym mu prawie do nieruchomości.

Na wstępie zauważyć należy, że powodowie dochowali terminu wynikającego z art. 791 par. 3 kpc, który ma charakter terminu zawitego. Termin tygodnia należy liczyć od dnia otrzymania przez dłużnika pouczenia komornika o możliwości wytoczenia powództwa o pozbawienie w stosunku do niego tytułu wykonawczego wykonalności. W połączonych sprawach powód W. M. oraz powódka M. M. wnieśli pozwy w dniu 16 grudnia 2015r. (data nadania pozwów listem poleconym), a wezwanie do dobrowolnego wykonania tytułu wykonawczego dla każdego powoda zostało opatrzona datą 9 grudnia 2015r. (do obu pism zostało załączone pouczenia o możliwości wytoczenia powództwa o pozbawienie w stosunku do niego tytułu wykonawczego wykonalności k. 105, 107, 117,118 akt XII C 2503/15 i k. 105, 107, 117, 118 akt XII C 2502/15).

Sąd uznał jednak, że powodowie w niniejszym procesie nie wykazali, by przysługiwało im jakiegokolwiek prawo do nieruchomości położonej w P. przy ul. (...). Co istotne, pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego żądali z uwagi na „oczywistą niezgodność jego treści co do faktycznych wydarzeń oraz co do uzgodnionej treści umowy pożyczki zawartej pomiędzy J. M. i Z. B.” Tym samym powoływali się nie na przysługujące im ewentualne prawa do nieruchomości, skuteczne wobec wierzyciela, lecz na okoliczności zawarcia aktu notarialnego przez dłużniczkę J. M..

Mając zatem powyższe na względzie, zarówno powództwo wytoczone przez powoda W. M., jak i powództwo wytoczone przez powódkę M. M. podlegało oddaleniu.

W oparciu o treść art. 98 par. 1 kpc, Sąd kosztami niniejszych procesów obciążył w całości powodów i zasądził od nich na rzecz pozwanego po 30 zł, która to kwota stanowi uiszczoną przez pozwanego w obu sprawach opłatę sądową od zażaleń na postanowienia Sądu z dnia 11 sierpnia 2016r.

/-/ SSO Małgorzata Małecka